

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/61/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8213209627
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8213209627.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Antónie Kandravej a sudcov JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., so sídlom Karadžičova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Karadžičova 8, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava proti žalovaným 1/ C. M., nar. XX.XX.XXXX, 2/ Z. M., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom C. C. XXXX/XX, XXX XX H. za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných B. so sídlom G. XX, XXX XX Y. zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom so sídlom Sofijská 13, 040 01 Košice, o zaplatenie 3.699,47 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/17/2014-107 zo dňa 12. 12. 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vo výroku o trovách konania a výroku o trovách vedľajšieho účastníka.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvého stupňa“) uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.140,88 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % p.a. zo sumy 1.140,80 € od 21.12.2011 do zaplatenia, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, V prevyšujúcej časti žalobu zamietol, žalobcovi a žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných v 1. a 2. rade trovy právneho zastúpenia v sume 113,25 € na účet ich právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo svojom odôvodnení uviedol, že žalobca sa svojim podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 27.11.2013 domáhal voči žalovaným v 1. a 2. rade zaplatenia istiny 3.699,47 € a úroku z omeškania vo výške 9 % p.a. zo sumy 3.599,71 € od 21.12.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania. Vykonaním dokazovaním mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými v 1. a 2. rade bola uzatvorená úverová zmluva dňa 10.01.2007. Právny predchodca žalobcu na základe tejto zmluvy poskytol žalovaným v 1. a 2. rade úver vo výške 100.000,-Sk (3.319,39 Eur), ktorý sa žalovaní zaviazali splácať v 59. mesačných splátkach po 2.292,-Sk (76,08 Eur) a neskôr po 2.644,-Sk (87,76 Eur) vždy do 20. dňa v mesiaci. Po preskúmaní predmetnej zmluvy konštatoval, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, pretože ide o taký typ zmluvy, ktorej obsah spotrebiteľ nemohol podstatným spôsobom ovplyvniť, pretože táto bola už vopred pripravená, predtlačená. Súčasne súd prvého stupňa posúdil predmetnú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. a konštatoval, že predmetná zmluva obsahuje všetky náležitosti tak, ako to predpokladal zákon, pričom žalovaní neboli zavádzaní ohľadom výšky sadzby RPMN. Prihliadal ex offio na oslabenie nároku žalobcu voči

spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania zmysle ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. ochrane spotrebiteľa. Okrem toho námietku premlčania vzniesli aj samotní žalovaní. Aplikoval všeobecnú trojročnú premlčaciu lehotu podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnú podľa Obchodného zákonníka na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, s poukazom na to že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Keďže v danom prípade nedošlo k predčasnému zosplatneniu úveru, konečná splatnosť úveru nastala dňa 20.12.2011. Z tohto dôvodu sa premlčujú jednotlivé splatné splátky samostatne a to odo dňa ich zročnosti. Nepremľčanými splátkami sú tak splátky splatné tri roky spätne od podania žaloby (27.11.2013), teda splátky splatné po 27.11.2010. Keďže v danom prípade bola splatnosť jednotlivých splátok dohodnutá k 20. dňu v mesiaci, nepremľčanými splátkami sú tie, ktoré sú splatné odo dňa 20.12.2010, t.j. celkovo sa jedná o 13 splátok po 87,76 Eur v celkovej výške 1.140,88 Eur. Súd prvého stupňa neprihliadol na započítanie časti uhradenej sumy na úroky z omeškania, nakoľko uvedený spôsob započítania platby je v rozpore s ust. § 566 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa plnenie započíta najprv na istinu a až následne na príslušenstvo pohľadávky. Na základe uvedeného súd prvého stupňa považoval žalobu za dôvodnú len v časti žalovanej istiny, t.j. v sume 1.140,88 Eur, a vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania vzhľadom na mieru ich úspechu v konaní a k tomu, že žalovaným trovy nevznikli. Taktiež priznal právo na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcim na strane žalovaných vzhľadom na ich v spore čiastočný úspech vo výške 113,25 Eur podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku a to proti výrokom II., III. a IV. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvého stupňa tak, že zaviazá žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť istinu 2558,59 Eur, úroky z omeškania a náhradu trov konania.

Nesúhlasil so zamietnutím žalobného návrhu čo sumy 2558,59 Eur z dôvodu premlčania a namietal nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na to, záväzkový vzťah vyplývajúci zo zmluvy o úvere zo dňa 10.01.2007 ma charakter absolútneho obchodu, ktorý vždy podlieha režimu Obchodného zákonníka. Ust. § 103 Občianskeho zákonníka na uvedený právny vzťah nie je možné použiť a pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej lehoty je rozhodujúci okamih splatnosti úveru, pretože sa nejedná o čiastkové plnenie, ale o jedno plnenie, ktorého úhrada bola dohodnutá v splátkach Žalovaným v 1. a 2. rade bol poskytnutý úver na základe úverovej zmluvy, v ktorej si zmluvne strany presne vymedzili splatenie úveru v pevne stanovenej lehote do 20.12.2011, kedy nastala konečná splatnosť úveru prirodzeným spôsobom a až po dátume splatnosti t.j. 21.12.2011 sa žalovaní dostali do omeškania s vrátením nesplatených častí úveru a teda od toho okamihu začala plynúť premlčacia doba na uplatnenie práva. Poukázal v tomto smere na rozsudok Najvyššieho súdu SR pod sp. zn 4Obo 54/2007 zo dňa 17.06.2008. Žalobcov uplatnený nárok v čase začatia konania nebol premlčaný a preto mal súd prvého stupňa žalobe v plnom rozsahu vyhovieť.

Taktiež nesúhlasil s priznaním trov vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných z dôvodu, že súd prvého stupňa prihliadal na premlčanie nároku žalobcu ex offa podľa ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a navyše aj samotní žalovaní vzniesli námietku premlčania. Vedľajší účastník na strane žalovaných svojím konaním nijako neprispel k meritórnemu rozhodnutiu, jeho námietka premlčania vzhľadom na ex offa prihliadanie súdom prvého stupňa nebola dôvodná a preto nemožno hovoriť o účelne vynaložených trovách právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Navrhol nepriznať trovy konania vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 864,84 Eur.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutých častiach z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Prešove najmenej 5 dní vopred rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecne správne právne závery prvostupňového súdu a len na ich doplnenie uvádza nasledovné:

V súvislosti s namietaným posúdením otázky premlčania odvolací súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej cit: „Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktoré nadobudlo účinnosť 1. mája 2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1. mája 2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

V nadväznosti na citáciu vyššie uvedených ustanovení najvyšší súd poukazuje na základný zmysel a účel dovolania a mimoriadneho dovolania, ktorým je dosiahnuť preskúmanie právoplatného rozhodnutia vtedy, keď to zákon umožňuje, a v prípade, že v procese jeho preskúmania sa zistia zákonom stanovené dôvody pre zrušenie napadnutého rozhodnutia, dosiahnuť tiež zrušenie rozhodnutia, proti ktorému bol podaný tento mimoriadny opravný prostriedok (§ 243b ods. 2 O.s.p., resp. § 243b ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Zrušenie rozhodnutia napadnutého dovolaním alebo mimoriadnym dovolaním nesmie byť však nikdy samoučelné a vždy musí viesť k vytvoreniu stavu, v ktorom bude možné odstrániť nesprávnosť procesného alebo hmotnoprávneho charakteru, ktorá bola dôvodom pre kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu a nahradiť zrušené (nesprávne, nezákonné) rozhodnutie novým, zodpovedajúcim zákonu. Pokiaľ je však už pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia zrejme, že (napríklad v dôsledku zmeny v právnom poriadku, ku ktorej medzičasom došlo) bude súd, ktorému sa vec po zrušení jeho rozhodnutia má vrátiť na ďalšie konanie, musieť rozhodnúť rovnako ako v zrušovanom rozhodnutí, lebo iné rozhodnutie mu platný právny stav ani neumožní (t.j. ak súd po vrátení veci nebude môcť postupovať alebo rozhodnúť inak, ako pred zrušením jeho rozhodnutia), nemá kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu opodstatnenie.

V preskúvanom prípade je - aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka generálneho prokurátora o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného (a nie Občianskeho) zákonníka - zrejme, že ak by najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musel by prvostupňový súd vziať na zreteľ § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že v prípade zrušenia rozsudkov napadnutých mimoriadnym dovolaním by súd prvého stupňa (opäť) posudzoval plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho by rozhodol tak, ako v rozsudku, ktoré generálny prokurátor navrhuje zrušiť.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014).

Odhliadnuc od uvedeného právneho názoru odvolací súd zastáva názor, že ust. § 54 ods. 1 OZ v znení Občianskeho zákonníka účinnom do 31.12.2014 je potrebné vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce nevyžaduje transpozíciu v prípade dualistickej úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ).

Odvolací súd poznamenáva, že aj právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, no je citlivejšia, zohľadňuje aspekt informovanosti spotrebiteľa, explicitne priznáva rovnaké práva aj ručiteľovi, garantuje efektívnejšie uplatnenie práva pri plynutí času pri zlom úmysle veriteľa a pod. Nemožno prehliadnuť pritom fakt, že sú to predovšetkým dodávateľa, ktorí uplatňujú veci na súde. Spory vyvolané spotrebiteľmi sú len veľmi zriedkavé, a preto argument o obchodnom práve a rovnosti „pre všetkých“ je objektívne značne relativizovaný.

Odvolací súd už v minulosti použil na účely posúdenia premlčacej doby (i odstúpenia) pri spotrebiteľskom právnom vzťahu právnu úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku (porov. rozsudky vo veciach sp. zn. 6Co 81/2012, 6Co 113/2010, 6Co 218/2012, 6Co 224/2012). Niektoré rozsudky pritom boli podrobené kontrole ústavnosti. Ústavný súd takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný (napr. vec I. ÚS 402/2013) a pritom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (dualistická právna úprava odstúpenia a premlčania).

Podľa § 103 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Prvostupňový súd správne postupoval, ak premlčanie posudzoval pri každej splátke zvlášť. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti začína plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky pre splátky, ktorých splatnosť ešte nenastala. Pokiaľ ide o splátky splatné pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti, nenastáva pri nich opätovne nová doba ich splatnosti a tým nezačína plynúť nová premlčacia doba od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Uvedeným výkladom by mohlo dôjsť k absurdným situáciám, že by pri premlčanej splátke začala plynúť nová premlčacia doba po uplynutí v danom prípade 3 rokov, a to v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Takýto výklad považuje odvolací súd za neprípustný.

Súd by mal mať na zreteli základný účel konania - poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov. Ústavne články o súdnej ochrane (čl. 46 a nasl.), čl. 6 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s občianskym súdnym poriadkom predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtnol Český Ústavný súd keď v jednom zo svojich nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou“ (porovnaj nález Ústavního soudu ČR sp.zn. II.ÚS 222/07).

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolateľa proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa ohľadne trov vedľajšieho účastníka odvolací súd udáva.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam o neúčelnosti úkonov právnej služby, odvolací súd poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníčkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Vedľajší účastník vstúpil dňa 23.12.2013 do konania podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník vo svojom vyjadrení zo dňa 17.01.2014 doručenom súdu prvého stupňa dňa 20.01.2014 okrem iného vzniesol námietku premlčania splátok splatných pred 27.11.2010, keďže žaloba bola doručená dňa 27.11.2013, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty (čl.23-25 spisu).

Pokiaľ žalobca ako podpornú argumentáciu pre nepriznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi použil rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6MCdo/5/2013, v tomto uznesení zo dňa 19.03.2014 najvyšší súd vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní vyhotovených advokátom mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej-ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. O takýto prípad v danej veci nejde. V posudzovanej veci vedľajší účastník do konania riadne vstúpil a neformulárovým spôsobom uplatnil námietku premlčania, a to v čase, keď súdu prvého stupňa nebola uložená zákonná povinnosť ex offio prihliadať na námietku premlčania (20.01.2014)

Vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania, ktorá sa v konečnom dôsledku ukázala ako opodstatnená, teda išlo o úkon, ktorý nepochybne bol spôsobilý privodiť pre žalovaných v 1. a 2. rade priaznivé rozhodnutie vo veci (čl.77). Ani skutočnosť, že námietka premlčania uplatneného nároku bola v konaní vznesená aj zo strany žalovaných 1. a 2. rade, odvolací súd na rozdiel žalobcu nepovažoval za dostatočný podklad pre formuláciu záveru o neúčelnosti trov konania vynaložených zo strany vedľajšieho účastníka, pretože k vzneseniu námietky premlčania došlo podaním zo dňa 01.04.2014, čo vedľajší účastník v čase vyjadrovania sa k veci nemohol predpokladať.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereneného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania....., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Odvolací súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, POHOTOVOSTĎ/D. uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní. Súdna moc v podstate ani nemá možnosť ako podporiť združenia na účely čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako tým, že sa združeniam prizná náhrada ich nákladov.

Majúc na zreteli uvedené odvolací súd rozsudok vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Dôvodom rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný a žalovaným v 1. a 2. rade a vedľajšiemu účastníkovi žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.